

naš Poštarski dom. Planinke imajo lepo navado, da pohodne čevlje zamenjajo za udobnejše obušarje. Večkrat se zgodi, da svojo garderobo preprosto pozabijo v avtobusu. Seveda še isti večer ali najpozneje naslednji dan zazvonijo na telefon vodnika. Rekord pa je postavila planinka Snežka, ko me je osmi dan poklicala in povedala, da je na Vršiču lepo namestila svoje superge v avtobusu. Naslednji dan smo bili spet na izletu. Planinka Katarina se mi približa in zaupno pove, da je poskrbela za superge, ker je zadnja izstopila iz avtobusa. Vpraša, kam naj jih prinese, jaz pa ji odgovorim, da v pisarno društva. Tako se je zgodba srečno končala. 16. 9. 2007 smo spet na Vršiču. Po koncu ture mi pohodnik zaupa, da je našel mobilni aparat, naj poskrbim, da ga bo lastnik dobil. Po 15 minutah zazvoni telefon. Mož na drugi strani je verjetno prepričan, da bo zaslišal glas svoje žene, ki se mu je zgubila. Na telefon se oglasi jaz, možakar pa je tako presenečen, da prekine zvezo. Čez nekaj minut spet zazvoni. Tokrat ne prekine zveze. Vprašam ga, komu naj sporočim, da lahko lastnik pride po aparat v Poštarski dom. V nadaljnjem pogovoru ugotovim, da sta se planincu zgubili hčerka in žena, ki jo je iskala in je med potjo izgubila telefonski aparat. Neznani planinec je tako zgubil hčer, ženo in telefonski aparat. Čez 30 minut se planinka pojavi v Poštarskem domu na Vršiču. Seveda sem hotel preveriti, ali je aparat resnično njen. Pri tem se je pojavila nova težava. Planinka ni imela pri sebi ne planinske izkaznice ne osebnega dokumenta o svoji identiteti. Družina iz štajerske pokrajine je imela srečo, da smo mi gorniki poštene in radi pomagamo vsem, ki se znajdejo v težavah, tudi tistim brez osebnih dokumentov. Čez Vršički prelaz še zlasti ob nedeljah potuje veliko turistov in zgodba bi se lahko končala tudi drugače.

Stanko Jaki

Trem alpinistom veteranom v slovo

V dobrih treh mesecih so se od nas poslovili trije alpinisti, vsi iz vrst prve povojne generacije in vsi moji soplezalci v obdobju od 1949. do 1951.: Ljubo Zupančič, Ivan Arnšek in Janko Blažej. Minila so desetletja. Plezali po stenah, vsaj v takem obsegu kot nekdaj, sicer nismo več, srečevali pa smo se. Posebno prijetno je bilo med veterani, vsako leto v prvih dneh oktobra, ali pa na smučanju in še kje. Časi so bili takrat drugačni, obujanje spominov pa vedno prijetno, čeprav se jih je veliko tudi izgubilo.

Ljubo Zupančič (1924–2007)

Povezani smo bili v AO Ljubljana Matica. Največ je plezal z menoj. Z Marjanom Keršičem - Bellačem je preplezal prvenstveno zimsko

Zimmer-Jahnovno smer, več vzponov je opravil tudi z Miho Verovškom. Poleti 1947 sva bila dalj časa v Julijskih Alpah. Nepozabno je ostalo plezanje v Triglavski severni steni. Takrat sva ponovila večino smeri v njej razen Čopovega stebra. Za komaj »leto dni stare« plezalce v tistem času to ni bilo »normalno«. (O tem govori tudi moj - sicer neobjavljeni - prispevek za zbornik ob 200. obletnici prvega vzpona na Triglav z naslovom »Dve generaciji v severni steni«). Od najinih zimskih vzponov naj omenim severno steno Škrnatarice januarja 1948. Bila sta hud mraz in snežni metež. Okrog polnoči smo sestopili k Peričniku, še preden so se sprožili plazovi. Tudi skozi Okno v Planjavi smo se prebili s primitivno opremo.

Usoda je hotela, da je pri služnji vojaškega roka v jugoslovanski vojski ob nepravem času izrekel neustrezne besede. Le golemu naključju se je imel zahvaliti, da je preživel suženjsko delo v rudniku svinca v Trepči.

Naslednji del njegove življenjske poti je potekal v Nemčiji, v kateri je delal do upokojitve. Na Bledu si je ustvaril dom in stalno ohranjal stike z domovino. Veliko je smučal po vseh Alpah, doma pa smo ga večkrat srečevali na kolesu pod Julijci. Bil je srečen med nami - še posebno na vsakoletnem srečanju alpinistov veteranov.

Ivan Arnšek (1927–2007)

Prvič smo se srečali septembra 1948 na Korošici. Celjski AO je organiziral plezalni tečaj, na katerem sem sodeloval kot inštruktor.

Na tečaju sta bila tudi Ciril Debeljak - Cic in Ivan, ki sta že prej plezala skupaj. Posebej zanimiva je bila njuna prvenstvena Leva smer v Dedcu. Strma zajeda v prostem slogu - kar čista petica. Plezali smo v Vršičih in v severni steni Škarij. V Škarjah nas je zalotil dež in pod vrhom Ojstrice smo vedrili v neki skalni votlini. Lačni in premraženi smo odprli konzervo marmelade in si jo razdelili, predtem pa enoglasno zapeli »in bratje vsi enaki smo« - to je pomenilo pravično delitev konzerve. Naslednje poletje smo se večkrat dobili na Korošici. Preplezala sva Desno smer v Dedcu in dve prvenstveni v severni steni Ojstrice. Prva je bila Prečenje stene, v kateri se nama je pridružila Danica Pajer - Blažina. Smer nam je ostala v spominu po enkratnih razgledih pod najtežjimi mesti znanih smeri. Druga pa je bila

Desna, znana zaradi naravnih prehodov sredi strmih plošč in previsov. Opravila sva še vzpon skozi zadnje Prisojnikovo okno. Proti koncu novembra smo se še enkrat dobili na Korošici. Potem je odšel v emigracijo - leta 1949 je v zimskih razmerah čez Male pode in Turški žleb, nato pa po strmi grapi Mrzle gore dosegel dolino Bele nad Železno Kaplo. O vsem tem, pa tudi o strahotah, ki jih je predtem, takoj po vojni, doživel doma, smo izvedeli šele po pol stoletja, ob njegovem prvem obisku domovine.

Pred odhodom v Argentino je nekaj časa preživel v avstrijskem begunskem taborišču in na kmetih. Iz Buenos Airesa je odšel na jug in si v lepem turističnem središču v Bariločah počasi s trdim delom ustvaril dom in številno družino, na katero je bil zelo ponosen: sedem hčera, dva sinova ter enaindvajset vnukinj in vnukov, dvaindvajseti je prišel na svet že po njegovi smrti. Vsi so zavedni Slovenci, nekateri tudi že dalj časa žive v Sloveniji. V Bariločah je našel veliko rojakov, organiziranih v slovensko planinsko društvo, in z njimi uspešno sodeloval. Plezal je na številne tamkajšnje vrhove, nekateri izmed njih imajo celo slovenska imena. Imel je stalne stike z domovino. Komaj je čakal, da jo obišče; to se mu je uresničilo po 49 letih. Od takrat se je vsako leto vračal v Slovenijo in obiskoval številne znance in prijatelje. Tudi midva sva vedno šla na kakšen izlet, po navadi v gorski svet na obeh straneh meje. Prižgala sva sveče na grobu Cirila Debeljaka - Cica in Staneta Veninška, obiskala Danico in Sandija Blažino v Kopru ... Zadnji izlet je bil poslovilni, 10. septembra 2007. S severne in vzhodne strani sva pokukala v Savinjske Alpe. Čez Jezersko in Pavličevo sedlo sva se odpeljala pod Olševo in navzdol v Logarsko dolino ter Robanov kot. Tam mi je Ivan pokazal, kje je novembra leta 1949 preživel svoj golgot. Ob poti sem dobil obvestilo, da Ljuba ni več. Tri me-

sece pozneje se je poslovil tudi Ivan. Počiva v daljnih Bariločah.

Janko Blažej

(1929–2008)

Čez tri tedne se je poslovil tudi Janko. Še leto predtem sva ga s Sandijem Blažino obiskala v Portorožu. Že dve leti smo ga pogrešali

na srečanjih veteranov. Bil je eden izmed aktivnih mladih alpinistov AO Jesenice, idealist, razgledan in izobražen. Med njegovimi največjimi dosežki iz tistega obdobja je bil njegov prvi zimski vzpon z Marjanom Šavljem na Špik po Dibonovi smeri (4. in 5. marca 1949). Zaradi izredno težavnih razmer in pomanjkljive opreme, to je bilo za tiste čase značilno, je dobil usodne omrzline. Kljub invalidnosti je še naprej obiskoval gore. Dve leti pozneje (1951) sva skupaj plezala na Tirolskem, v skupini Wilder Kaiser, Dülferjevih kaminih v Totenkirchlu, SZ-razu Crista Turma in zahodni steni Predigstühla. Pisal je v Planinski vestnik; zanimiva so njegova razmišljanja o razvoju alpinizma. Veliko je plezal pozimi: v Razu Mojstrovke, skozi Okno v Zadnjem Prisojniku, v Visokih Rokavih, zahodni steni Široke peči in drugod. Ko ni več mogel na naša srečanja in sva se pogovarjala po telefonu iz kočice na Gozdu, mi je na koncu rekel: »Naj živi Wilder Kaiser!« Njegov zadnji dom je pokopališče Beli Križ pri Portorožu.

Od alpinistov prve povojne generacije nas je ostala le peščica. Odšli so legendarni Ciril Debeljak - Cic, Miha Verovšek, Marjan Perko, Marjan Šavelj, Marjan Keršič - Belač, Stane Veninšek, Milan Pintar - Mik, Dane Škerl, Jože Govekar - Jozva in drugi. Za nas pa bodo ostali nepozabni. Ali kakor

pravi napis na stari egiptovski grobnici v Tebah: Odšli so, ne kakor mrtvi, ampak kakor živi.

Rado Kočevar

Ivan Arnšek

(1927–2007)

V Bariločah v Argentini je 16. decembra 2007 nenadoma zastalo srce plemenitemu prijatelju Ivanu Arnšku. Luč sveta je zagledal 10. 7. 1927 v Hrastniku. Od leta 1939 je obiskoval gimnazijo v Celju in nadaljeval šolanje v Ljubljani, v katero se je pred nemškim nasiljem leta 1941 umaknila vsa družina. Po vojni se je nastanil v Celju, se vključil v PD Celje in v letih 1948 in 1949 postal uspešen alpinist. Nadaljeval je tradicijo skalašev; v Ojstrici in Lučkem Dedcu je v navezah z Radom Kočevarjem, Danico Pajer in Cirilom Debeljakom preplezal nekaj zahtevnih smeri pete stopnje. Za jasnejšo predstavo o njegovi uspešnosti navajam nekaj smeri: prečenje severne stene Ojstrice (V-), Desna smer (V+) in SZ-raz Ojstrice (V-), Arnškova (IV) in Leva smer v Dedcu (V). To so smeri, ki so postale klasične in so dokaz visoke ravni takratnega celjskega alpinizma.

S temi izkušnjami je decembra leta 1949 odšel čez Savinjsko sedlo ob Mrzli gori v Avstrijo in se nato leta 1951 izselil v Argentino. V Buenos Airesu je živel tri leta, nato pa leta 1953 odšel v Bariloče, si ustvaril družino in dom ter deloval kot profesionalni fotograf, ljubiteljsko pa kot čebelar. Vključil se je tudi v SPD Bariloče in Club Andino Bariloche. V tem okviru je leta 1957 sodeloval pri odpravi v Južne Kordiljere (prvenstveni vzpon na Cerro Balmaceda) ter opravil številne vzpone na Cerro Lopez, Cerro Catedral in Cerro Bonete v bariloški okolici. Povzpel se je tudi na vulkan Lanin. Ivan se je v Bariločah poročil z Marijo Simič iz Medane. Imela sta devet otrok. Vzgojila sta jih v zavedne in pridne Slovence; šest jih živi in dela